

Kosova

Ülke Bilgi Notu

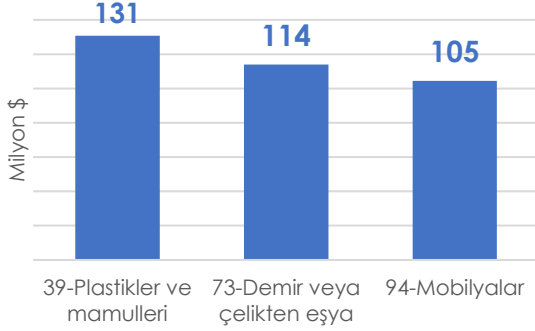
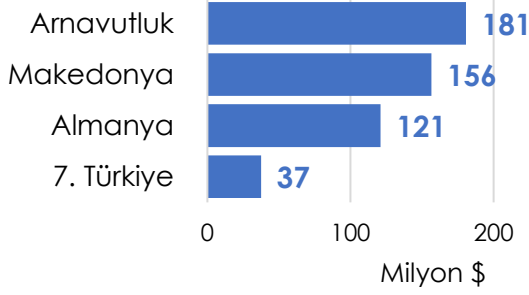

KOSOVA ÜLKE BİLGİ NOTU

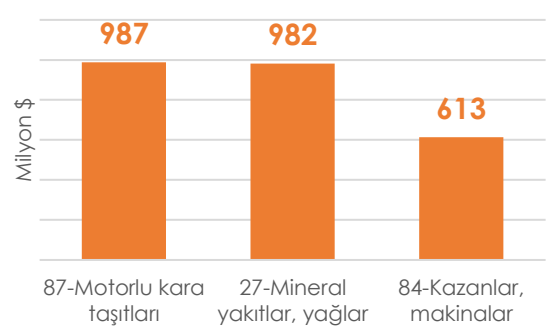
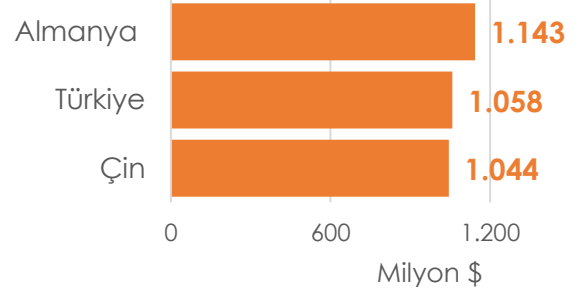

GSYH	12,4 milyar \$
GSYH BÜYÜME HIZI	%3,6
KİŞİ BAŞINA GSYH	7.901,5 \$
ENFLASYON	%3,9
İŞSİZLİK	%10,8
TİCARET ANLAŞMAMIZ	STA (2019)

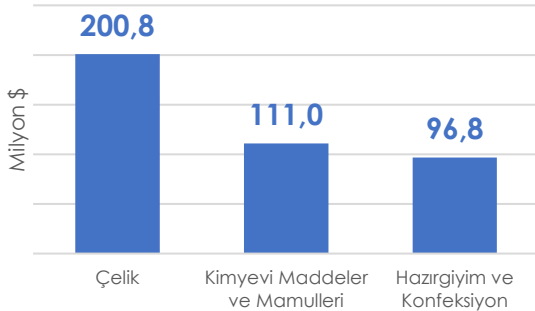
İHRACAT (2025) 1,1 Milyar \$

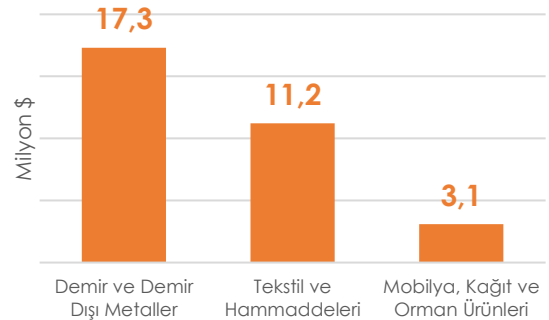
İTHALAT (2025) 8,0 Milyar \$

TÜRKİYE'NİN KOSOVA'YA İHRACATI 928,3 Milyon \$ (2025)

TÜRKİYE'NİN KOSOVA'DAN İTHALATI 38,7 Milyon \$ (2025)

I-GENEL EKONOMİK GÖRÜNÜM

Genel Görünüm

Resmi Adı	Kosova Cumhuriyeti
Nüfus	1,6 milyon (IMF 2025)
Yüzölçümü	10.905 km ²
Dil	Arnavutça, Sırpça
Başkent	Prishtine
Para Birimi	Avro (1 Avro = 56,15 TRY)
Yönetim Şekli	Parlamente Cumhuriyet
Devlet Başkanı Vekili	Albulena Haxhiu
Başbakan	Albin Kurti
GSYİH	12,4 milyar \$ (IMF 2025)
Kişi Başına GSYİH	7.901,5 \$ (IMF 2025)
GSYİH Büyüme Hızı	%3,6 (IMF 2025)
Enflasyon Oranı	%3,9 (IMF 2025)
İşsizlik Oranı	%10,8 (Kosova İstatistik Ajansı-KİA)
Toplam İhracat	1,1 milyar \$ (KİA 2025)
Toplam İthalat	8,0 milyar \$ (KİA 2025)
Türkiye'nin Ülkeye İhracatı	928,3 milyon \$ (TÜİK 2025)
Türkiye'nin Ülkeden İthalatı	38,7 milyon \$ (TÜİK 2025)
Türkiye ile Ticaret Anlaşması	STA (2019)

Ülke Değerlendirmesi

Balkan Yarımadasının orta kesiminde yer alan Kosova'nın, Kuzeybatısında Karadağ, kuzey ve doğusunda Sırbistan, güneyinde Kuzey Makedonya ve güney batısında Arnavutluk bulunmaktadır.

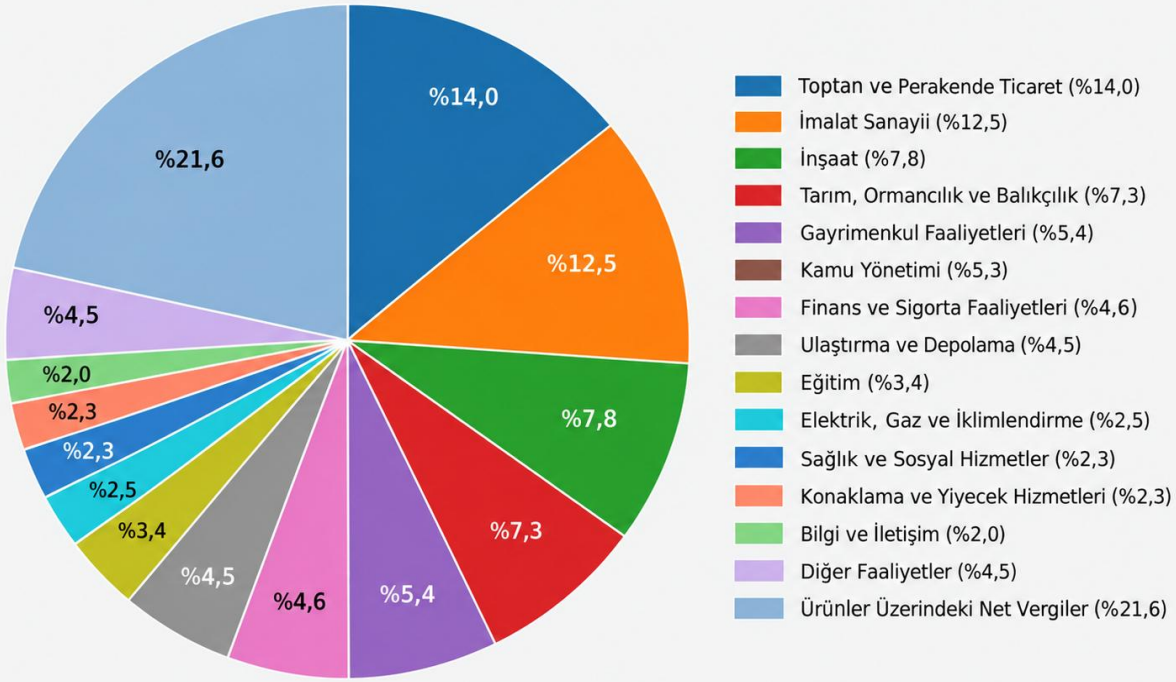
Kosova İstatistik Ajansı'nın (KİA) 2024 Nüfus Sayımı sonuçlarına göre, şehir/yerleşim merkezi nüfusu esas alındığında Kosova'nın en büyük şehri 204.925 kişi ile Prishtine (Prishtinë)'dir. Prishtine'yi 90.209 kişi ile Prizren (Prizren), 55.931 kişi ile Ferizaj (Ferizaj), 53.279 kişi ile Gilan (Gjilan) ve 50.904 kişi ile Kosova Ovası (Fushë Kosovë) izlemektedir. Söz konusu veriler belediye toplam nüfuslarını değil, ilgili şehir/yerleşim merkezlerinin nüfuslarını göstermektedir.

Kosova doğal kaynaklarından önemli miktarda gelir elde eden bir ülkedir. Kosova, önemli linyit rezervlerine sahip ülkeler arasında yer almaktadır.

Kömür madenciliği bölge ekonomisinde önemli bir yere sahiptir. Linyitin dışında metal bazlı madencilik de ülke ekonomisinde önemlidir. Kurşun, çinko, altın, gümüş, bakır gibi zengin yer altı maden rezervleri bulunmaktadır.

Bununla beraber madenlerin özelleştirme kapsamında işlemlerine devam edildiğinden birçok ocakta üretim yapılamamaktadır. Kosova oniks, kırmızı mermer, beyaz ve gri mermer, gri ve siyah mermer, beyaz çizgili siyah mermer, breş, gri granit, gnays, andezit, manyezit, serpentin, kuvarsit, trakit ve porfirde önemli rezervlere sahiptir. Ülkede çok farklı desen ve renklerde geniş bir yelpazede dekoratif taşın tespit edildiği en az 24 ocak bulunmaktadır.

GSYH'nin Sektörel Dağılımı (2025)

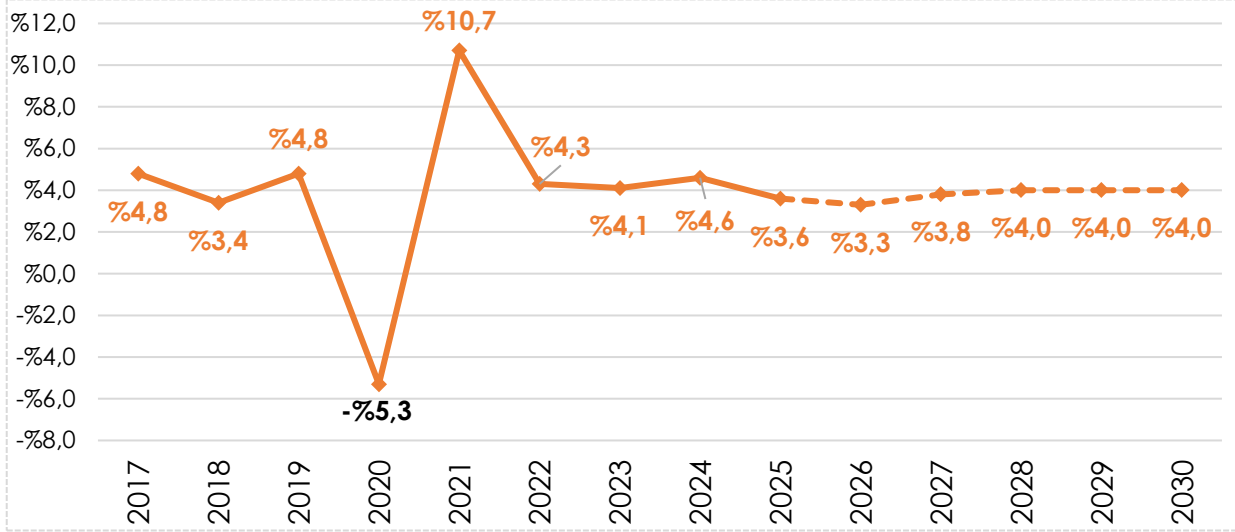

IMF verilerine göre Kosova ekonomisi son yıllarda dalgalı bir seyir izlemektedir. 2020'de pandemi nedeniyle %5,3 oranında daralan GSYH, 2021'de %10,7 oranında büyüyerek güçlü bir toparlanma göstermiştir. 2022'de GSYH %4,3 oranında büyürken, 2023'te %4,1'e düşmüş ve 2024'te tekrar %4,6 seviyesine yükselmiştir.

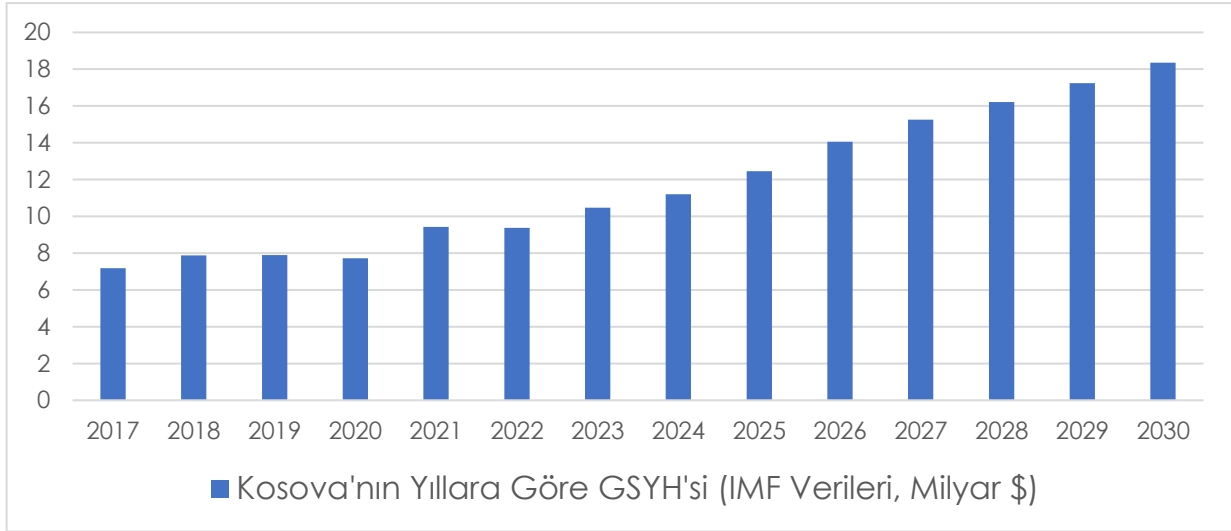
2025'te ekonominin %3,6 civarında büyüme göstermiş olup, 2026'da %3,3 olarak ılımlı bir büyüme göstermesi beklenmektedir. Bu oranlar, 2025 ve 2026 yılı için Doğu Avrupa ve Avrupa bölgesindeki sırasıyla %1,6 ve %1,5'lik büyüme ortalamalarının üstünde seyretmiştir.

IMF projeksiyonlarına göre 2030 yılında GSYH'nin 18 milyar doları aşması ve kişi başı milli gelirin 11.740 dolara yaklaşması öngörülmektedir.

Kosova'nın Büyüme Verileri

Kosova'nın Yıllara Göre GSYH'si

Kosova'nın Yıllara Göre Kişi Başına GSYH'si

Kosova'nın STA/Tercihli Anlaşmaları Hakkında Bilgi

Türkiye ile Serbest Ticaret Anlaşması (STA)

- 27 Eylül 2013 tarihinde imzalanan Türkiye ile Kosova arasında Serbest Ticaret Anlaşması 14 Temmuz 2015 tarihli ve 29416 sayılı (Mükerrer) Resmi Gazete'de yayımlanmış, 1 Eylül 2019 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Anlaşma Kapsamı

- Mal ticaretinde tarife ve tarife dışı engellerin kaldırılması
- Kurumsal hükümler
- Genel istisnalar
- Güvenlik istisnaları
- Ödemeler dengesi önlemleri

Anlaşma Kapsamı Önemli Düzenlemeler

- Ülkemizce 2008 yılından bu yana Kosova menşeli sanayi ürünlerinde uygulanan tek taraflı gümrük vergisi muafiyeti, STA'da konsolide edilmiştir. Buna karşılık Kosova tarafı sanayi ürünlerinin tamamında Anlaşmanın yürürlüğe girişini takip eden 9 yıl içinde gümrük vergilerini kademeli olarak sıfırlamayı kabul etmiştir.
- Tarım ürünlerinde karşılıklı olarak 850 adet tarım ürününde taviz tanınmıştır.

Anlaşma metni ve ekleri ile taviz değişimine konu olan tarım ürünleri listelerine T.C. Ticaret Bakanlığının resmî internet sitesinden ulaşılabilir.

Türkiye ile Kosova arasındaki mevcut STA'nın kapsamının hizmet ticaretini de içerecek şekilde genişletilmesi gündemdedir.

22 Nisan 2026 tarihinde Kosova Başbakanı Albin Kurti ile Ticaret Bakanı Ömer Bolat arasında gerçekleştirilen görüşmede, anlaşmanın mesleki hizmetler, bilgi teknolojileri, ulaştırma ve lojistik ile finansal hizmetleri kapsayacak şekilde genişletilmesi imkânları ele alınmıştır.

Taraflar ayrıca ekonomik ve ticari iş birliğinin daha da geliştirilmesi amacıyla ortak mekanizmaların etkinleştirilmesi ve hizmet ihracatındaki potansiyelin daha fazla değerlendirilmesi konularını görüşmüştür.

Söz konusu temaslar, mevcut mal ticareti ağırlıklı STA'nın daha kapsamlı bir yapıya kavuşturulmasına yönelik güncel iradeyi ortaya koymaktadır.

AB ile İstikrar ve Ortaklık Anlaşması (SAA)

- Kosova ile Avrupa Birliği arasındaki İstikrar ve Ortaklık Anlaşması (SAA), 27 Ekim 2015'te imzalanmış ve 1 Nisan 2016'da yürürlüğe girmiştir.
- Anlaşma kapsamında taraflar arasında öngörülen 10 yıllık geçiş dönemi 1 Nisan 2026'da tamamlanmış ve karşılıklı ticaret büyük ölçüde serbestleştirilerek ekonomik ilişkiler önemli ölçüde güçlendirilmiştir. Bununla birlikte, sınırlı sayıdaki bazı tarım ve balıkçılık ürünlerinde tarife kontenjanları, indirimli gümrük vergileri ve diğer tercihli düzenlemeler uygulanmaya devam etmektedir.
- SAA ayrıca siyasi diyalog, bölgesel iş birliği, rekabet ve devlet yardımları, kamu alımları, hizmetler ve Kosova mevzuatının AB müktesebatına yakınlaştırılması gibi alanlarda ilişkilerin temel çerçevesini oluşturmaktadır.

Orta Avrupa Serbest Ticaret Anlaşması (CEFTA)

- Kosova, 19 Aralık 2006 tarihinde Bükreş'te imzalanan Orta Avrupa Serbest Ticaret Anlaşması'na (CEFTA 2006) UNMIK/Kosova adıyla taraf olmuştur. CEFTA'nın günümüzdeki tarafları Arnavutluk, Bosna-Hersek, Kosova, Moldova, Karadağ, Kuzey Makedonya ve Sırbistan'dır.

EFTA ile Serbest Ticaret Anlaşması (STA)

- Kosova ile İzlanda, Lihtenştayn, Norveç ve İsviçre arasındaki Serbest Ticaret Anlaşması, taraflar arasındaki ticari ilişkilerin geliştirilmesini ve ticaret engellerinin azaltılmasını amaçlamaktadır. Mal ve hizmet ticaretinin yanı sıra fikri mülkiyet hakları, ticaretin kolaylaştırılması, rekabet ve sürdürülebilir kalkınma gibi alanlarda da düzenlemeler yer almaktadır.

Birleşik Krallık ile Ortaklık, Ticaret ve İşbirliği Anlaşması

- Anlaşma, 3 Aralık 2019 tarihinde Priştine'de imzalanmış ve 31 Aralık 2020 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Brexit sonrasında AB-Kosova İstikrar ve Ortaklık Anlaşması kapsamında uygulanan tercihli ticaret koşullarının Birleşik Krallık ile Kosova arasındaki ticarete büyük ölçüde devam ettirilmesi amaçlanmıştır.
- Mal ticaretinde tercihli gümrük tarifeleri, tarife kontenjanları, menşe kuralları ve sağlık ve bitki sağlığı önlemlerinin yanı sıra hizmet ticareti, fikri mülkiyet hakları, coğrafi işaretler ve kamu alımlarına ilişkin hükümler içermektedir.
- Anlaşma ayrıca gümrük işlemleri, ticarete teknik engeller, rekabet ve devlet yardımları ile sürdürülebilir kalkınma gibi alanlarda düzenlemeler içermekte ve taraflar arasındaki ticari ilişkilerin Brexit sonrasında kesintiye uğramadan sürdürülmesine yönelik temel çerçeveyi oluşturmaktadır.

Ülke Ekonomik Risk Değerlendirmesi (Fitch Ratings)

Avantajlar	Kırılganlıklar
- Uluslararası toplumun önemli bir bölümünün Kosova'da istikrarın korunmasına yönelik güçlü desteğini sürdürmesinin, uzun vadede ülke ekonomisine yönelik dış yardımların devam etmesini desteklemesi - Madencilik ve enerji sektörlerinin orta vadede büyük ölçekli yabancı yatırımları çekme potansiyelinin bulunmasının, önümüzdeki 10 yıllık dönemde ekonomik büyümeyi desteklemesi - Kosova'nın görece yeni olmakla birlikte demokratik siyasi sisteminin uzun vadeli istikrara katkı sağlamasının ve yabancı yatırımcıların risk algısını desteklemesinin beklenmesi - Ülkedeki uluslararası barış gücü unsurları ile AB ve BM temsilcilerinin varlığının toplumsal istikrarın korunmasına katkı sağlaması - Kosova'daki başlıca siyasi partilerin Batılı kurumlarla daha fazla bütünleşme hedefini desteklemesinin, reform sürecinin devamlılığına katkı sağlaması - AB üyelik perspektifinin, Sırbistan ile Kosova arasındaki ilişkilerin normalleşmesini teşvik etmesi ve her iki ülkede reformların sürdürülmesi açısından önemli bir yönlendirici unsur olması	- Karayolu ağı ve kamu hizmetleri başta olmak üzere temel altyapının görece yetersiz kalmasının, ülkenin ekonomik büyüme potansiyelini sınırlandırması - Kosova'nın 2035'e kadar Batı Balkanlar'ın kişi başına gelir düzeyi en düşük ekonomilerinden biri olmaya devam etmesinin ve kişi başına GSYH'nin Arnavutluk ile Bosna-Hersek'in belirgin şekilde altında kalmasının beklenmesi - Kosova yönetiminin ülke genelinde kamu otoritesini etkin biçimde uygulamakta zorlanmasının; özellikle kuzey bölgelerinde kamu hizmetleri ve tahsilat konusunda uzun süredir devam eden sorunların bulunması - Eğitim sistemine uzun yıllar boyunca yeterli yatırım yapılmamasının, beşerî sermayeyi zayıflatarak uzun vadeli büyüme potansiyelini olumsuz etkilemesi - Yolsuzluk ve organize suça ilişkin algının yüksek seyretmesinin, uzun vadede yabancı yatırımcıların ülkeye yönelik iştahını olumsuz etkilemesi

Kosova'da Planlanmakta Olan Önemli Projeler

#	Proje İsmi ve Yeri	Büyükölük (Milyon Dolar)	Firma/Kuruluş	Başlangıç/Bitiş
1	Zhur Hidroelektrik Santrali (Prizren)	778	Kosova Hükümeti (Sponsor), Uluslararası Kalkınma Birliği (Finansör) (ABD)	Planlama aşamasında
Kosova'nın Prizren ve Dragash/Şar belediyelerinin güneybatısında planlanan, toplam 305 MW kurulu güce sahip bir hidroelektrik projesidir. Sistem, 262 MW kapasiteli Zhur I (2×131 MW) ve 43 MW kapasiteli Zhur II santrallerinden oluşacak şekilde tasarlanmış ve yıllık ortalama 397,59 GWh elektrik üretimi öngörülmüştür. Proje, özellikle pik elektrik talebinin karşılanması amacıyla tasarlanmış olup Kosova elektrik sistemine 220 kV iletim hatlarıyla bağlanması planlanmıştır.				
2	Gjilan Atıksu Arıtma Tesisi (Gjilan)	159	Avrupa Yatırım Bankası (Finansör) (Lüksemburg), Kosova Hükümeti (Sponsor), Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası (Finansör) (Birleşik Krallık)	Planlama aşamasında
Atıksu toplama ve arıtma altyapısını geliştirmek amacıyla yürütölen bir çevre altyapısı projesidir. Proje kapsamında 76.000 eşdeğer nüfus kapasiteli, birincil ve ikincil arıtma ile anaerobik çamur çürütme sistemine sahip yeni bir atıksu arıtma tesisinin inşası; mevcut kanalizasyon şebekesinin yaklaşık 7 km'lik bölümünün rehabilitasyonu ve 35,3 km yeni kanalizasyon hattının yapılması öngörülmektedir.				
3	R107 İpek (Peja) – Yakova (Gjakova) – Prizren Bölgesel Yolu İyileştirme Projesi	150	Kosova Altyapı Bakanlığı (Sponsor) (Kosova)	Planlama aşamasında
Kosova'nın batısındaki İstok (İstog)–İpek (Peja)–Deçan–Yakova (Gjakova)–Prizren ulaşım koridorunun geliştirilmesine yönelik daha geniş kapsamlı planın bir parçasıdır. Proje; yol kapasitesinin artırılması, trafik güvenliğinin iyileştirilmesi, seyahat sürelerinin kısaltılması ve bölgenin başlıca ekonomik merkezleri ile Kosova'nın ana ulaşım ağı arasındaki bağlantıların güçlendirilmesini amaçlamaktadır. Genişletilmiş R107 koridoru, Kosova'nın 2023–2030 Çok Modlu Ulaştırma Stratejisi kapsamında yer almakta olup projenin ülkenin batısındaki Dukagjin bölgesinin erişilebilirliğini ve ekonomik entegrasyonunu güçlendirmesi hedeflenmektedir.				

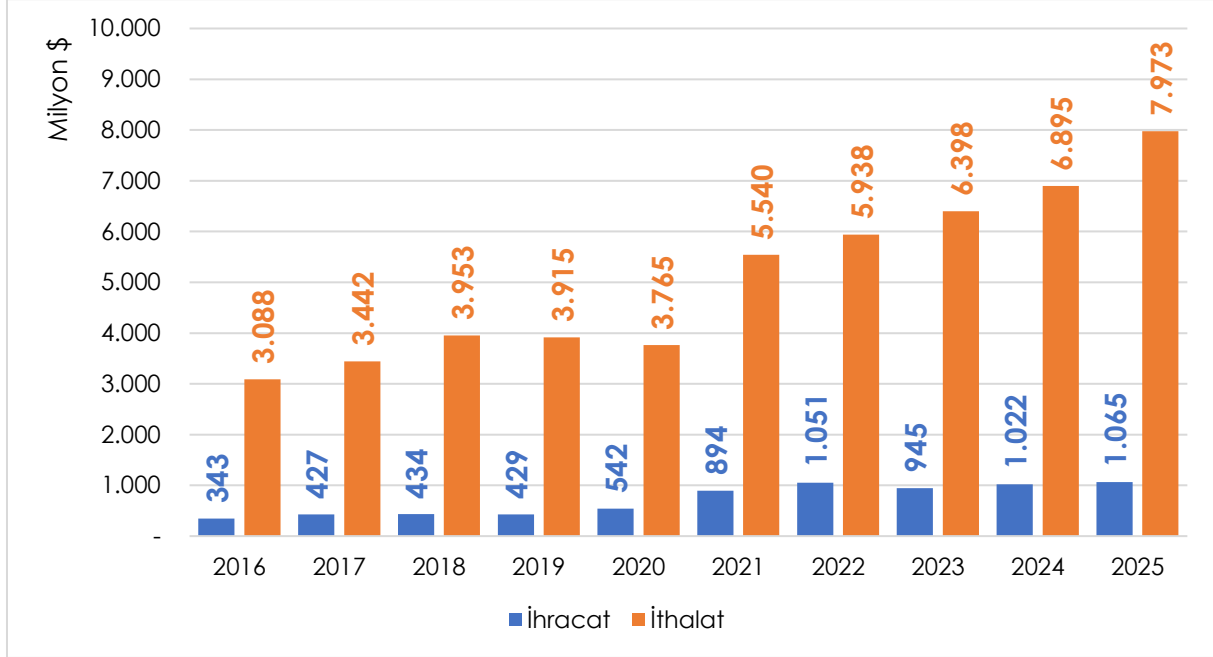
4	Solar4Kosovo Güneş Enerjisi Santrali (Obiliq, Priştine)	114	Avrupa Birliği (Finansör) (Belçika), Kosova Enerji Kurumu J.S.C. (Sponsor) (Kosova), KfW (Finansör) (Almanya)	Planlama aşamasında
Solar4Kosovo Güneş Enerjisi Santrali, Obiliq yakınlarında Kosovo A Termik Santrali'nin eski kül depolama sahalarında kurulması planlanan, 100 MW'a kadar kapasiteye sahip büyük ölçekli bir fotovoltaik enerji projesidir. Yaklaşık 150 hektarlık alana kurulacak tesisin yılda yaklaşık 152 GWh elektrik üretmesi ve Kosova'nın linyite dayalı elektrik üretimine bağımlılığını azaltması hedeflenmektedir. Proje, Kosova Enerji Kurumu (KEK) tarafından yürütülmekte olup Batı Balkanlar Yatırım Çerçevesi (WBIF) kapsamında Avrupa Birliği desteğiyle, Alman Kalkınma Bankası (KfW) ve Avrupa Yatırım Bankası (EIB) finansmanı ile desteklenmektedir. Güncel WBIF kayıtlarına göre proje ihale aşamasındadır ve tamamlanmasının 2028'de gerçekleşmesi beklenmektedir.				
5	Rahovec Güneş Enerjisi Santrali Rahovec, Yakova (Gjakova)	82	Groupe Orllati SA (Sponsor) (İsviçre), Holdigaz SA (Sponsor) (İsviçre), Kosova Hükümeti (Sponsor) (Kosova), Jaha Solar (Sponsor) (Kosova), ZPV GmbH & Co. KG (Sponsor) (Almanya)	Planlama aşamasında
Büyük ölçekli bir fotovoltaik enerji projesidir. Kosova Enerji Düzenleme Ofisi (ERO), proje için 5 Eylül 2025'te 100 MW kurulu güç üzerinden inşaat yetkisi vermiştir. Kosova Ekonomi Bakanlığı ise projenin şebekeye bağlantı kapasitesini 105 MW olarak açıklamış ve inşaat çalışmalarının 15 Temmuz 2026'da başladığını duyurmuştur. Proje, Kosova'nın ilk rekabetçi güneş enerjisi ihalesi kapsamında geliştirilmekte olup ihale fiyatı 48,88 avro/MWh olarak belirlenmiştir.				

Türk İnşaat Firmalarının Kosova'daki Faaliyetleri

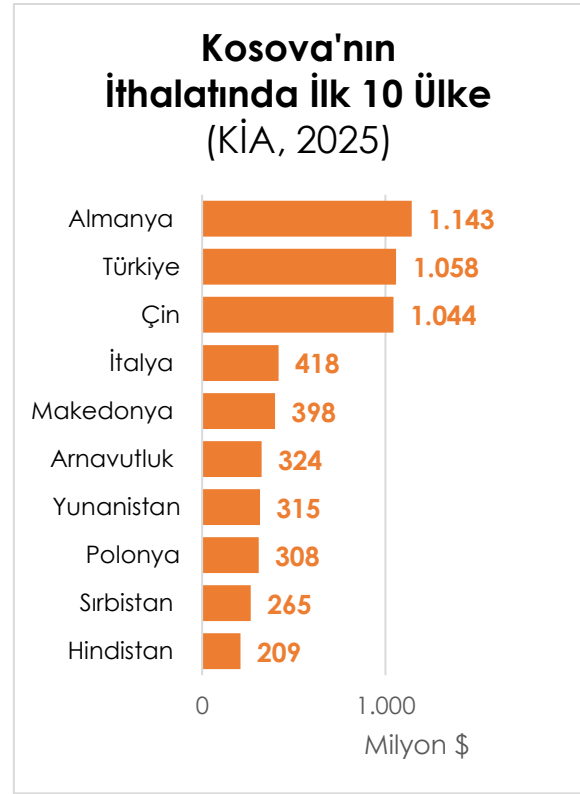
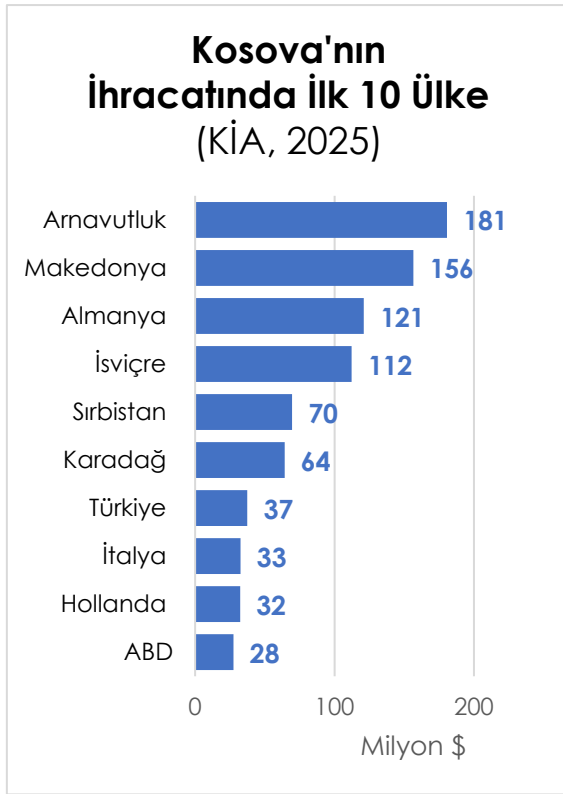
T.C. Ticaret Bakanlığı yetkililerinin 2024 itibarıyla yaptığı açıklamalara göre, Türk inşaat şirketleri Kosova'da toplam 1,5 milyar dolar değerinde 30 projeyi tamamlamıştır.

II-KOSOVA'NIN DIŞ TİCARETİ

(Kosova İstatistik Ajansı (KİA) - 2025)

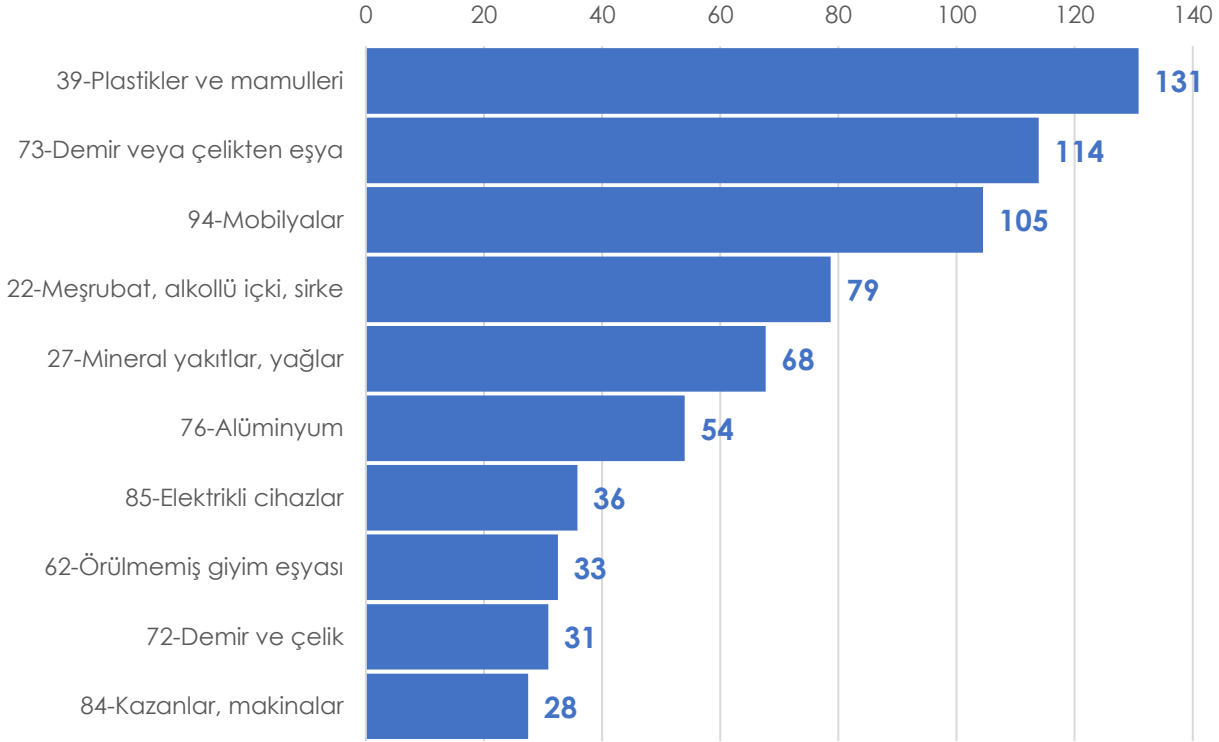

- Son on yılda Kosova'nın ihracatı %210,6, ithalatı ise %158,2 oranında artmış; ülkenin dış ticaret hacminde belirgin bir büyüme gerçekleşmiştir.
- İhracatın ithalatı karşılama oranı 2016 yılında %11,1 iken, 2025 yılında %13,4 olarak gerçekleşmiştir.
- Kosova'nın dış ticaretinde 2016–2025 döneminde hem ihracat hem de ithalat genel olarak artış eğilimi göstermiştir. İhracat 2016 yılında 343 milyon dolar seviyesindeyken 2025'te 1,1 milyar doların üzerine çıkmış; ithalat ise aynı dönemde yaklaşık 3,1 milyar dolardan 8 milyar dolara yaklaşmıştır. Buna rağmen ithalatın ihracattan çok daha yüksek seyretmesi, ülkenin yapısal dış ticaret açığının devam ettiğini göstermektedir.
- 2021 sonrasında ihracatta görülen hızlı artışta, pandemi sonrası dış talebin toparlanması ile birlikte Kosova'nın başlıca ihraç kalemleri arasında yer alan metal ve mineral ürünlerdeki fiyat artışları etkili olmuştur. 2023 yılında ihracatta görülen gerilemede ise Avrupa ekonomisindeki yavaşlama ve özellikle metal ve mineral ürünlere yönelik dış talebin zayıflaması belirleyici olmuştur.
- İthalat tarafında 2020 yılında sınırlı bir gerileme görülürken, 2021 sonrasında güçlü bir yükseliş yaşanmıştır. Ekonomik faaliyetin ve iç talebin toparlanması, hanehalkı tüketimi ve yatırımlardaki artış ile makine, ulaştırma araçları, enerji ve diğer ara mallarına yönelik talebin güçlenmesi ithalat artışını desteklemiştir.

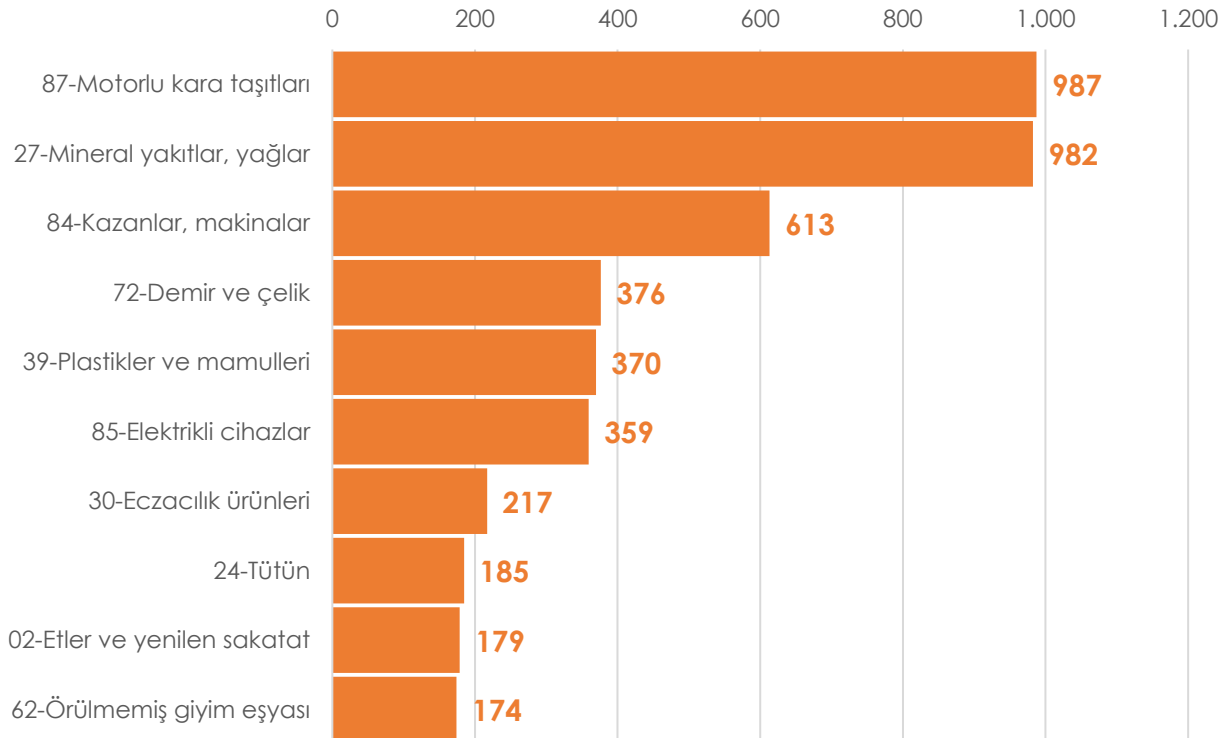

- Kosova İstatistik Ajansı (KİA) verilerine göre, 2016–2025 döneminde Kosova'nın seçili başlıca ihracat pazarlarının tamamında artış kaydedilmiştir. Bu dönemde ihracat Arnavutluk'a 47 milyon dolardan 181 milyon dolara (%288,2), Kuzey Makedonya'ya 43 milyon dolardan 156 milyon dolara (%266,5), Almanya'ya 15 milyon dolardan 121 milyon dolara (%690,8), İsviçre'ye 19 milyon dolardan 112 milyon dolara (%505,4), Sırbistan'a 46 milyon dolardan 70 milyon dolara (%51,9), Karadağ'a 15 milyon dolardan 64 milyon dolara (%317,6), İtalya'ya 6 milyon dolardan 33 milyon dolara (%414,9), Hollanda'ya 13 milyon dolardan 32 milyon dolara (%146,0) ve ABD'ye 2 milyon dolardan 28 milyon dolara (%1.286,8) yükselmiştir.
- Kosova İstatistik Ajansı (KİA) verilerine göre, 2016–2025 döneminde Kosova'nın seçili başlıca tedarikçilerinden gerçekleştirdiği ithalat, Sırbistan hariç tüm ülkelerde artış göstermiştir. Bu dönemde ithalat Almanya'dan 380 milyon dolardan 1,14 milyar dolara (%200,8), Çin'den 286 milyon dolardan 1,04 milyar dolara (%265,0), İtalya'dan 225 milyon dolardan 418 milyon dolara (%85,8), Kuzey Makedonya'dan 173 milyon dolardan 398 milyon dolara (%130,1), Arnavutluk'tan 128 milyon dolardan 324 milyon dolara (%153,1), Yunanistan'dan 131 milyon dolardan 315 milyon dolara (%140,5), Polonya'dan 83 milyon dolardan 308 milyon dolara (%271,1) ve Hindistan'dan 21 milyon dolardan 209 milyon dolara (%895,2) yükselirken, Sırbistan'dan yapılan ithalat 429 milyon dolardan 265 milyon dolara gerileyerek %38,2 azalmıştır.

Kosova'nın İhracatında İlk 10 Ürün (2025, milyon \$, KiA)

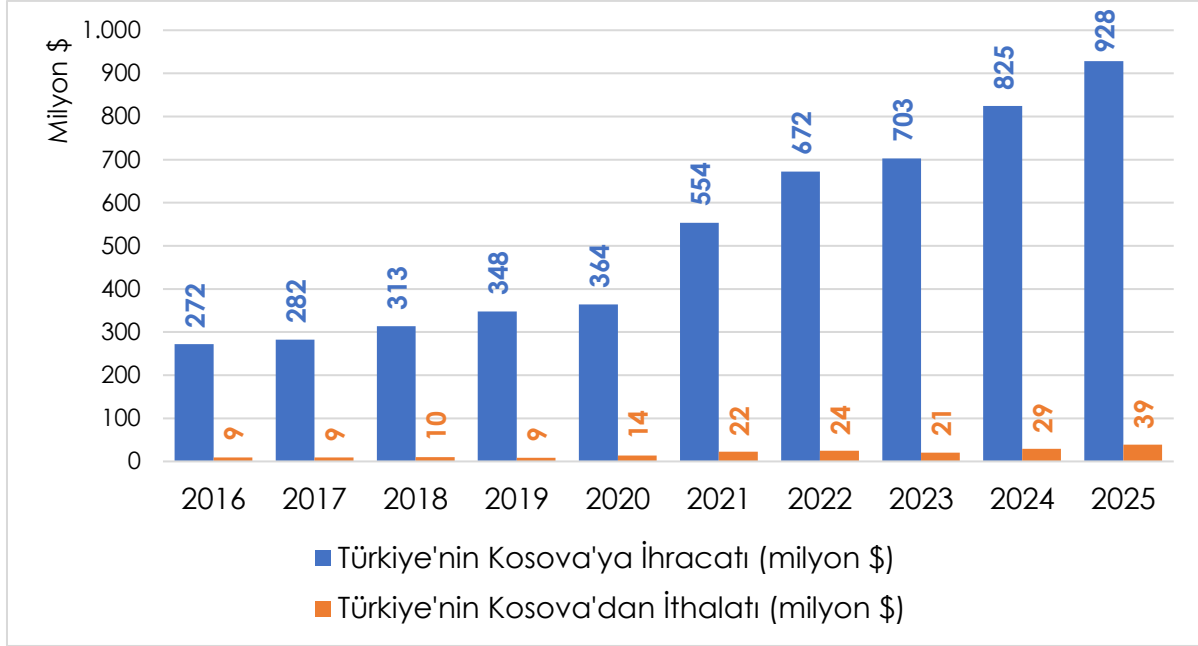

Kosova'nın İthalatında İlk 10 Ürün (2025, milyon \$, KiA)

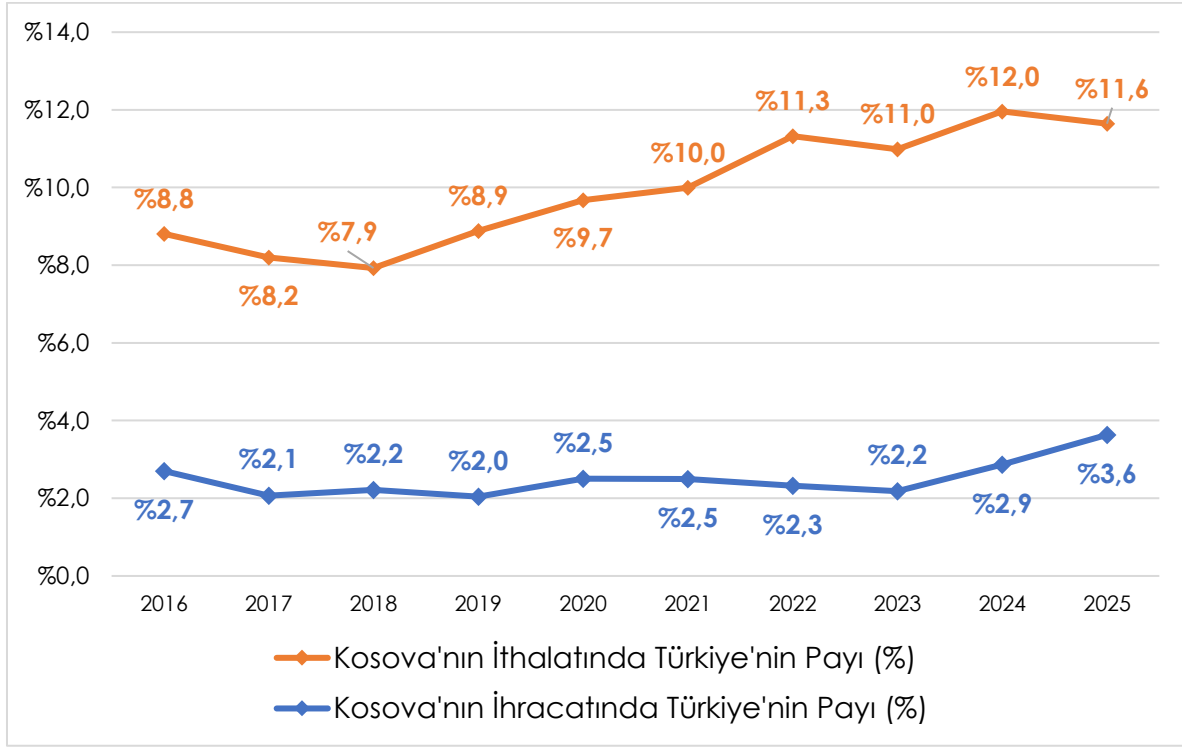
III- KOSOVA-TÜRKİYE DIŞ TİCARETİ

Kosova ile Karşılıklı Ticaretimiz (TÜİK)

- Son 10 yılda Kosova'ya ihracatımız %241,2 oranında artış göstermiştir. Toplam değer bazında en fazla artış kaydeden sektörler Çelik (%2.350,0 artış), Kimya (%190,4 artış), Hazırgiyim (%151,6 artış), Mobilya (%228,9 artış), Demir-Demir Dışı (%243,1 artış), Makine (%156,5 artış), Hububat (%178,5) sektörleri olmuştur.
- Buna karşılık aynı dönemde Tütün sektörü (%12,0 azalış) gerileme gözlenen tek sektör olmuştur.
- Son 10 yılda Kosova'dan ithalatımız %318,1 oranında artış göstermiştir.

Kosova'nın İthalat ve İhracatında Payımız (TÜİK, KİA)

- Kosova'nın toplam ithalatı içinde Türkiye'nin payı, 2016 yılında %8,8 seviyesindeyken 2018'de %7,9 ile dönem içindeki en düşük seviyesine gerilemiş, izleyen yıllarda ise genel olarak yükseliş eğilimine girmiştir. Türkiye'nin payı 2021'de %10,0 eşiğine ulaşmış, 2022'de %11,3, 2024'te ise %12,0 ile dönem içindeki en yüksek seviyesini kaydetmiştir. 2025 yılında payın %11,6'ya gerilemesine rağmen, 2016 seviyesinin belirgin biçimde üzerinde kalması, Türkiye'nin Kosova pazarındaki güçlü tedarikçi konumunu koruduğuna işaret etmektedir. Özellikle 2020 sonrasında görülen artışta Türkiye'nin coğrafi yakınlığı, geniş ürün çeşitliliği ve bölgeyle güçlü ticari bağlantılarının etkili olduğu değerlendirilmektedir.
- Kosova'nın toplam ihracatı içinde Türkiye'nin payı ise 2016 yılında %2,7 düzeyindeyken 2017–2023 döneminde büyük ölçüde %2–2,5 bandında yatay bir seyir izlemiştir. 2019'da %2,0 seviyesine kadar gerileyen oran, 2024'te %2,9'a, 2025 yılında ise %3,6'ya yükselerek incelenen dönemin en yüksek seviyesine ulaşmıştır. Son iki yıldaki artış, Türkiye'nin Kosova'nın ihracatında giderek daha önemli bir pazar haline geldiğini göstermektedir.

Tablo: Kosova'ya İhracatımızda Sektörler
 (TİM, TÜİK, Ocak-Aralık Dönemi)

SEKTÖR	2024 (x1000\$)	2025 (x1000\$)	Değişim %
TOPLAM (GTS)	824.656	928.336	%12,6
Çelik	173.026	200.835	%16,1
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	107.027	111.010	%3,7
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	62.237	96.768	%55,5
Mobilya, Kağıt ve Orman Ürünleri	60.516	65.153	%7,7
Demir ve Demir Dışı Metaller	48.857	62.253	%27,4
Elektrik ve Elektronik	56.874	56.063	-%1,4
Makine ve Aksamları	53.415	50.957	-%4,6
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	45.828	46.071	%0,5
Tekstil ve Hammaddeleri	23.679	31.654	%33,7
Çimento Cam Seramik ve Toprak Ürünleri	22.711	22.473	-%1,0
Savunma ve Havacılık Sanayii	16.808	19.470	%15,8
İklimlendirme Sanayii	18.036	19.376	%7,4
Otomotiv Endüstrisi	19.160	18.009	-%6,0
Yaş Meyve ve Sebze	16.577	17.272	%4,2
Mücevher	16.282	12.291	-%24,5
Halı	12.878	11.844	-%8,0
Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller	4.886	10.824	%121,5
Meyve Sebze Mamulleri	8.752	9.283	%6,1
Deri ve Deri Mamulleri	8.181	9.199	%12,4
Kuru Meyve ve Mamulleri	4.140	4.757	%14,9
Madencilik Ürünleri	1.407	2.056	%46,2
Tütün	6.814	1.959	-%71,3
Zeytin ve Zeytinyağı	1.518	1.836	%20,9
Fındık ve Mamulleri	1.242	1.216	-%2,1
Süs Bitkileri ve Mamulleri	331	300	-%9,2
Gemi, Yat ve Hizmetleri	2	10	%362,4

Tablo: Kosova'dan İthalatımızda Sektörler
 (TİM, TÜİK, Ocak-Aralık Dönemi)

SEKTÖR	2024 (x1000\$)	2025 (x1000\$)	Değişim %
TOPLAM (GTS)	29.281	38.666	%32,0
Demir ve Demir Dışı Metaller	7.485	17.310	%131,3
Tekstil ve Hammaddeleri	8.137	11.233	%38,0
Mobilya, Kağıt ve Orman Ürünleri	2.461	3.093	%25,7
Deri ve Deri Mamulleri	2.480	1.448	-%41,6
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	1.164	1.341	%15,2
Meyve Sebze Mamulleri	998	932	-%6,6
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	3.657	859	-%76,5
Madencilik Ürünleri	520	623	%19,8
Otomotiv Endüstrisi	516	591	%14,7
İklimlendirme Sanayii	476	301	-%36,8
Çelik	145	277	%90,9
Makine ve Aksamları	377	270	-%28,5
Elektrik ve Elektronik	106	186	%75,1
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	557	159	-%71,4
Savunma ve Havacılık Sanayii	19	33	%74,4
Halı	26	7	-%74,2
Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller	-	2	-
Çimento Cam Seramik ve Toprak Ürünleri	95	-	-%100,0
Mücevher	61	-	-%100,0
Yaş Meyve ve Sebze	1	-	-%100,0
Tütün	-	-	-
Kuru Meyve ve Mamulleri	-	-	-
Fındık ve Mamulleri	-	-	-
Gemi, Yat ve Hizmetleri	-	-	-
Zeytin ve Zeytinyağı	-	-	-
Süs Bitkileri ve Mamulleri	-	-	-

Tablo: Kosova'ya İhracatımızda Sektörler
 (TİM, TÜİK, Ocak-Ağustos Dönemi)

SEKTÖR	2025 (x1000\$)	2026 (x1000\$)	Değişim %
TOPLAM (GTS)	601.322	628.310	%4,5
Çelik	134.446	126.981	-%5,6
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	73.661	80.856	%9,8
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	59.007	60.253	%2,1
Mobilya, Kağıt ve Orman Ürünleri	41.866	49.256	%17,7
Demir ve Demir Dışı Metaller	41.239	47.357	%14,8
Makine ve Aksamları	34.619	37.335	%7,8
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	29.514	31.967	%8,3
Elektrik ve Elektronik	35.096	31.563	-%10,1
İklimlendirme Sanayii	12.931	16.749	%29,5
Çimento Cam Seramik ve Toprak Ürünleri	15.051	16.476	%9,5
Tekstil ve Hammaddeleri	19.355	16.335	-%15,6
Savunma ve Havacılık Sanayii	3.721	14.901	%300,5
Otomotiv Endüstrisi	11.100	11.805	%6,4
Yaş Meyve ve Sebze	12.478	9.631	-%22,8
Mücevher	9.502	8.779	-%7,6
Halı	8.631	8.013	-%7,2
Meyve Sebze Mamulleri	6.026	6.633	%10,1
Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller	6.350	5.806	-%8,6
Deri ve Deri Mamulleri	5.109	5.078	-%0,6
Kuru Meyve ve Mamulleri	2.853	2.463	-%13,7
Madencilik Ürünleri	1.392	1.707	%22,7
Tütün	1.543	1.273	-%17,5
Zeytin ve Zeytinyağı	1.259	1.097	-%12,9
Fındık ve Mamulleri	786	633	-%19,5
Süs Bitkileri ve Mamulleri	227	221	-%2,4
Gemi, Yat ve Hizmetleri	10	7	-%27,2

Tablo: Kosova'dan İthalatımızda Sektörler
 (TİM, TÜİK, Ocak-Temmuz Dönemi)

SEKTÖR	2025 (x1000\$)	2026 (x1000\$)	Değişim %
TOPLAM (GTS)	21.041	29.468	%40,1
Demir ve Demir Dışı Metaller	8.477	15.107	%78,2
Tekstil ve Hammaddeleri	7.113	6.658	-%6,4
Mobilya, Kağıt ve Orman Ürünleri	1.587	1.933	%21,8
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	183	1.564	%754,4
Madencilik Ürünleri	351	1.475	%320,9
Deri ve Deri Mamulleri	877	713	-%18,7
Meyve Sebze Mamulleri	426	592	%39,1
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	720	516	-%28,3
Elektrik ve Elektronik	131	259	%98,1
İklimlendirme Sanayii	227	182	-%20,1
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	104	165	%59,6
Çelik	151	130	-%13,9
Makine ve Aksamları	75	90	%19,8
Halı	-	40	-
Otomotiv Endüstrisi	590	23	-%96,1
Süs Bitkileri ve Mamulleri	-	10	-
Savunma ve Havacılık Sanayii	28	7	-%73,0
Çimento Cam Seramik ve Toprak Ürünleri	-	2	-
Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller	2	-	-%100,0
Zeytin ve Zeytinyağı	-	-	-
Tütün	-	-	-
Yaş Meyve ve Sebze	-	-	-
Mücevher	-	-	-
Kuru Meyve ve Mamulleri	-	-	-
Fındık ve Mamulleri	-	-	-
Gemi, Yat ve Hizmetleri	-	-	-

Notlar

1. Bilgi notuna konu ülkenin dış ticaret verileri ile Türkiye'nin ilgili ülke ile karşılıklı ticaret verileri arasındaki uyumsuzluklar veri açıklama politikalarındaki farklılıklardan ve ülkelerin kamuoyu ile paylaşmadığı gizli verilerden kaynaklanmaktadır.
2. Ülkeye dair dış ticaret verilerinin kamuya açık paylaşılmadığı durumlarda partner ülkelerin dış ticaret verileri üzerinden hesaplamalar yapılmıştır. Bu nedenle ülke dış ticaretine ilişkin, veriler ülkenin resmi verileri ile farklılık gösterebilmektedir.
3. İhracat tutarı FOB bedeli üzerinden, ithalat tutarı ise CIF bedeli üzerinden hesaplanmaktadır.
4. Bu bilgi notu güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır. Türkiye İhracatçılar Meclisi bu notta yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Bu not ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İhracatçılar Meclisi hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

This image shows a full page of white paper with horizontal dashed lines, typical of primary school handwriting practice paper. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

TİM **TÜRKİYE**
İHRACATÇILAR
MECLİSİ

TİM Ekonomik Araştırmalar
www.tim.org.tr